

*Lédererné
Schwartz Mária*

*Kodelka
Ferenc*

Jankovics Éva – Ledererné, mi van a kosárban?

A GYANÚ

Abban az évben, amikor a bűntény történt, vagyis 1925-ben, a január különösen hideg, kemény és kopogós volt. A főváros fölött nappal is szürke és átláthatatlan pára gomolygott, amely rejtélyessé és felismerhetlenné tette az embereket. Az egymás mellett elhaladó keménykalapok gyakran úgy emelkedtek a magasba egymást üdvözölve, hogy tulajdonosaik azt sem tudták a másikról, kivel is találkoztak. A masamód lányok sietve szaladtak a dolguk után, ezúttal nem billegtek a promenádon. A könnyű, gombos lajbik helyett nagy, nehéz levendulaillatú, karneol-gombos bundák jelezték, hogy megkezdődött a téli szezon. A legnehezebb dolga a korán kelőknek és a későn fekvőknek volt. Egyetlen ködös, párás leheletben lebegett a város, s hogy reggel van és nem este, azt sokan csak a hajnali, frissen sült császárszemlyék illatából érzékelték. Na és a templomba siető, sötét kendőkbe burkolózó öregasszonyok látványából. A reménytelenül hosszú téli esték és éjszakák csak azoknak jelentettek vigasságot, akik valamely fényes vendéglő vagy étterem felcícomázott termeiben hallgatták Dankó Pista dalait, vagy reménykedve verték a blattot. De azoknak, akik az utcákon járőröztek, vagy netán éjjeliőri feladatokat láttak el, meg kellett birkózniuk a fagyos levegő reumas lehelével, s olykor a félelmetes sötétség tréfás árnyaival is.

Az öreg Gricsák Pál is csak kényszerűségből rötta a köröket a csepeli Weiss Manfréd gyár kerítésén kívül és belül, ahol mint éjjeliőrt alkalmazták. Mióta megöregedett, meg nem is látott valami jól, már csak ezt a munkát merete rábízni a főmérnök úr. Kedvetlenül cirkált föl és alá a terepen. Feladatai közé tartozott, hogy minden éjjel legalább háromszor körbekerülje a gyár Duna-part felőli oldalát, és a teljesen sötétbe vesző udvari traktust is. Legszívesebben a Duna-parti szakaszon sétált, mert itt legalább a holdfény visszatükröződött a vízfelületen s némileg világossá tette az egyenetlen, gödrökkel teli útszakaszt. Ha az idő tiszta volt,

és a csillagok meg a hold világítottak, akkor legalább nem félt. Gondolataiba merülve kerülgette a hóbuckákat, néha felnézett, és ilyenkor megállapította, hogy bizony rajta kívül egy teremtet lélek sincs se közel, se távol.

Ez az éjszaka is olyannak ígérkezett, mint a többi. Eseménytelennek és fárasztónak. Ezért aztán már az első kör után visszahúzódott a kicsiny portára, melegedni. Alig ült le, amikor beállított hozzá Schmidt Anti, aki a gépek esti karbantartását végezte a gyárban, és közölte vele, hogy gyanús alakokat látott a gyárudvaron áthaladni.

– Ugyan miféle gyanús alakokat? – mordult rá Gricsák Pál, de azért a kíváncsiság nem hagyta nyugodni, és újra felvette az éppen szegre akasztott kabátját.

– Arra, a csónakda felé mentek – magyarázta Schmidt Anti, és a holdfényben jól kivehető tutajra mutatott.

A tutaj a csónakházhoz tartozott. Gricsák Pál kényszeredetten elnyomta az éppen rátörő ásítást, és hunyorogva próbálta kivenni a sötétben surranó alakokat.

– Ki a fene járkalhat itt ilyenkor? – morfondírozott, de nem volt mit tenni, elindult a kétes kinézetű árnyak után, mert ha tolvajok, akkor neki azt jelentenie kell a gyár vezetőségének, mégpedig hamarosan. Sietett hát, hogy még idejében beérje az idegeneket. Közelebb érve egy nő és egy férfi körvonalai rajzolódtak ki előtte. A férfi éppen a tutaj közepén állt és egy hatalmas kofferből valamit a vízbe borított. Az asszony kicsivel feljebb a töltésen várakozott, egy kisebb és egy nagyobb kofferrel a kezében.

– Ejnye már, na, ez nem lehet tiszta munka – morgolódott Gricsák Pál és megsaporázta a lépteit.

– Halló! Ki van ott? Mit csinálnak itt, ilyen későn este? Mit öntöttek a vízbe? – kérdezte hivatalosan, keményen ejtve a szavakat. Jól számított, az asszony szinte sóbálvánnyá vált meglepetésében, a férfi felegyenesedett és a hang irányába fordult. Mindenre számíthattak, csak arra nem, hogy ezen a hideg, fagyos éjszakán majd elébük toppan valaki,

szinte a semmiből. De az öreg Gricsák Pál is felettébb meglepődött, mert mintha ismerős lett volna neki a barátságosan vigyorgó férfi. Valahol látta ő már ezt az arcot, csak most nem jutott eszébe, hogy hol. Az éjjeliőr tekintete egyenesen ráfagyott a félig kinyitott kofferre.

– Igazán nem kell semmi rosszra gondolnia – mondta a férfi, miközben a már becsukott kofferrel visszasétált a csónakháznál várakozókhoz és elkezdett a zsebében kotorászni.

– Na, nézze csak, itt a névjegyem. Látja, én Léderer Gusztáv főhadnagy vagyok, és a gyár területén állomásozó csendőrpáncsnokságnál teljesítek szolgálatot. Tudja, ma délután a vágóhídnál elütötték a kedvenc kutyánkat, a Francit, és annak a tetemét hoztuk ide. Azt dobtuk ki. Megdöglött a szegény nyomorult.

– Rendben van, főhadnagy úr, csak még egyet kérdeznék tisztelettel, hogy mi van a másik két bőröndben? – akadékoskodott tovább Gricsák Pál.

– Nincs azokban semmi, csak ruhák, meg egyéb kacatok és könyvek! – sietett a válasszal az időközben magához tért asszony.

– Jól van, elhiszem én, de mégis arra kérem, nyissa ki nekem, legyen szíves, a kuffereket, hogy megnézhessem belülről is! – erősködött az éjjeliőr.

– Nahát, mit képzel maga? Ez azért már mégiscsak sok! Csak nem gondolja azt, hogy a feleségem hazudik, hogy merészel minket molesztálni? Elég legyen ebből, megértette? Menjen és végezze a dolgát, mert különben holnap úgy kirúgatom innét, hogy arról koldul!

– A bőröndöket egyébként sem tudnánk kinyitni – vetette oda foghegyről az asszony –, mert a kulcsok meg a tisztai lakásban maradtak, ugyanis ezeket én még ma este hazaviszem Budára.

– Rendben van, jól van – hátrált meg Gricsák Pál a határozott fellépésű főhadnagy előtt.

Az éjjeliőr öregember volt, vézna és egy kicsinykét görbe is. Alulról nézett felfelé a főhadnagra, csak úgy. De szólni, visszaszólni, feleselni ezek után már nem mert. Hogyan is merne egy csendőr főhadnaggal

Jankovics Éva – Lédererné, mi van a kosárban?

ujjat húzni, hogyan is merne ő egy csendőr főhadnagyot igazoltatni? Inkább meghajtotta magát és jó utat kívánt a párnak.

De amint visszatért a portásfülkébe, azonnal papírt, tollat keresett és az esetet szóról szóra, töviről hegyire leírta a főgépész úrnak. Egyúttal csatolta mellé Léderer Gusztáv névjegyét is.

Valahonnét a gyárudvar felől idehallatszott a kutyák elnyújtott, hangos csaholása.

Lédererné, született Schwartz Mici fázósan összehúzta magán szőrmegalléros kabátját, a nagy, tekintélyes körgallért egészen a feje búbjáig felhajtotta, csak a hangját hallotta Léderer Gusztáv, de sehogy sem tudott felesége szemébe nézni.

– Vissza kell mennünk! – sziszegte Mici –, vissza, de azonnal. Ez a senkiházi még gyanút fog!

– Siessünk! – karolt belé Gusztáv, és elindultak a csendőrlakások felé, át a gyárudvaron. Aznap már alig beszélgettek egymással. Sietve, idegesen mentek vissza a főhadnagy szolgálati lakásába.

A csepeli Weiss Manfréd gyár területén állomásozott egy csendőriskola, valamint itt voltak a vidéki csendőrök tiszt lakásai is. Léderer Gusztáv is itt kapott szállást, mivel a lakása jó messzire, Budán, a Tölgyfa utcában volt.

Foghegyről és barátságtalanul üdvözölték Simon urat, a portást, és felmentek a lakásba. Léderer Gusztáv kisvártatva ismét lejött a portára és érdeklődött, hogy hol tudna egy kocsit szerezni, mert a felesége haza kíván menni Budára. Simon úr nem nagyon tudott ebben segíteni, időközben már 11 óra felé járt az idő. Ekkor a főhadnagy kiment a gyárból, és körülbelül fél óra elteltével jött vissza.

– Na, sikerült kocsit szereznem, Mici! – mondta a feleségének, és kikísérte az asszonyt, aki az egyik koffert magával vitte. Léderer Gusztáv igen gondterhelten látszott, amit Simon portás észre is vett, és segítőkészen megkérdezte:

– Csak nincs valami baj, főhadnagy úr? Talán csak nem beteg a nagyságos asszony?

– Nem, nem beteg, csak... ah, mindegy, hagyjuk! – mondta zavartan a főhadnagy, és felment a szobájába.

Ezek után Simon portás arra lett figyelmes, hogy amint az óra elütötte az éjféli 12-t, Léderer Gusztáv egy nagy, nehéz vulkánfiber bőrönddel a kezében megint útnak indult. Furdalta is Simont a kíváncsiság: vajon hová mehet ezzel a szemmel láthatóan nehéz kofferrel a főhadnagy úr? Ránézett, de látta, hogy a tekintete feltűnően zord és talán zavaros is, úgyhogy másodsorra már nem merte megszólítani, pedig igen furcsállotta ezt az éjszakai jövést-menést. Azt azonban jól látta, hogy a bőröndöt alig bírja vinni, szinte meggörnyed a súly alatt. Nem sok idő telt el, talán bő egy óra, amikor a főhadnagy visszajött. Simonnak azonnal feltűnt, hogy ezúttal a bőröndöt milyen könnyedén, szinte lóbálva hozza. Egyértelművé vált számára, hogy a bőrönd üres.

Simon portás jó éjszakát kívánt a főhadnagynak, de az nem szólt egy szót sem, még csak vissza sem köszönt.

Gricsák Pálnak sehogy sem fért a fejébe az előző éjszakai fura kirándulás. Mégiscsak furcsa – gondolta, hogy egy kutya tetemét késő este viszik a Dunába. Itt valami nem stimmel. Nem is tudott aludni egy szemhunyasnyit sem, korán reggel felkelt, magára kapta a ruháját és visszament a Duna-partra. Egész úton sietett, loholt, mint akit üldöznek, kergetnek. Az agyában pedig mintha ezernyi kis szű kapott volna lábra – rágták, marták, szinte érezte a sercegésüket. Lemászott a csónakház melletti tutajra. Már csak kíváncsiságból is körülnéztek egy kicsinykét – gondolta.

Mindenáron bizonyosságot akart, csak még azt nem tudta, hogy mire. Kétszer is végigment azon az úton, amerre úgy gondolta, hogy el kellett haladnia a főhadnagynak. De nem, nem talált semmit, azzal nyugtatta magát, hogy csak képzelődik. Rémeket lát. Mint az már

olyan sokszor megtörtént vele máskor is, éjszakánként. Hiába, no, mondjuk csak meg az igazat – mondogatta magában félhangosan – öregember lettem, a szemem sem a régi, meg a hallásom sem. Hát még az emlékezetem!

Elhatározta, hogy visszaballag a gyárba és leadja a tegnapi éjszakai jelentését, s már éppen visszafordult volna, amikor a hófehér hóban egyszerre csak valami kis feketeséget pillantott meg. Az előbb elkerülte a figyelmét. Felvette, megnézte, közelebb emelte a szeméhez. Először nem tudta, mi az, de hamarosan rájött, hogy egy szakadt ruhadarab, egy fekete zsakett eltépett darabja az, amit a kezében tart. Valami nem passzolt. Sehogyan sem. Ez az anyag egy finom kelme, bár a hótól át-
nedvesedett, ennek ellenére is látni, hogy úriember viselhette. Vagy olyasvalaki, aki tehetős, akinek van pénze ilyenfajta öltözékre. Na mármost – szötte tovább gondolatait az öreg –, ha pénze van, akkor mégis miként szakadhat le róla ilyen formában a ruha? Verekedett tán valakivel? Persze, ez még nem jelent semmit. Ez itt csak egy foszlány, egy selyemzsakett foszlánya. Az is lehet, hogy egy uraság által levetett és megunt ancúg darabja. Valami ösztön vagy megmagyarázhatatlan belső kényszer egyre inkább azt súgta neki, hogy menjen és tegyen jelentést a látottakról a csepeli rendőrségen. Összeszedte a bátorságát, mert azért az kellett, ha valaki egy csendőr főhadnagyra akart terhelő vallomást tenni. Abból még akármi is lehet. Előfordult már, hogy a feljelentőt vették őrizetbe. Kételyeit legyőzve begyalogolt a rendőrségre.

Izgatottan előadta, hogy mit látott, mit tapasztalt az éjszaka folyamán, és ha már itt van, ha már idejött, akkor már csak elmondja a kételyeit is. A két detektív hitetlenkedve hallgatta az öreget. Nézegették a fekete zsakett asztalukra tett darabját.

– Ugyan már, öreg! Mit nem mond! Még hogy a csendőr főhadnagy úr? Jól látta maga? Nem keverte össze valakivel? Hiszen maga már alig lát, hogyan lehet ilyen biztos a dolgában? – kérdezték.

– Mondom, hogy így volt! Már hogy kevertem volna össze! Felismertem, kérem. Igen, felismertem, többször is láttam már a főhadnagy

urat a gyárudvaron. S mint említettem, megállítottam őket, beszéltem is velük. Azt mondta: a kutyája tetemét dobta a Dunába, na de éjjel? Kérem én tisztelettel, éjjel?

– Ejnye, öreg. A főhadnagy úrék bizonyára elutaztak valahová, csak magának mondták ezt a sületlen mesét, hogy megnyugodjon. De úgy látom, magát nem sikerült megnyugtatni, igaz-e? Nahát, akkor most szépen menjen haza, és aludja ki magát. Bizonyára fáradt volt tegnap éjjel, vagy talán jól meghúzta a szilvóriumot, amit magával vitt az őrjáratra, nem így volt?

– De kérem, én sohasem iszom őrjáratban!

– Na most már elég! Megértette? – rivalltak rá. – Most aztán tűnjön el innét, és ne vádaskodjon senkire, amikor nincs is mit mondania. Mi van abban, ha valaki éjjel kuffereket cipel?

Az öreget szabályosan elzavarták, kidobták. Sértette is, bántotta is az önérzetét, még hogy őróla azt feltételezik, netán ittas volt? Meg hogy meghúzta a szilvóriumot? Na, ezt nem hagyja annyiban, csökönyösködött, és megint csak visszament arra az átkozott Duna-partra. Mert most már így hívta magában, átkozott Duna-part! Szilárdan eltökélte, hogy ha a fene fenét eszik is, akkor is találni fog valamit. Addig innét haza nem megy. Addig néz, még ha a szemit kinézi is, amíg meg nem akad a tekintete valamin.

A pékek már javában sütötték ropogós süteményeiket, császárszemlyéiket, csiklandozta is az orrát ez a felettébb kívánatos illat, de ő csak ment, egy kutya szimatával szagolt bele a levegőbe, és sietett a Duna-part felé. Letért az útról, és a meredek partszakaszon lassan, araszolva leereszkedett egészen a vízig. A Duna vize a hideg ellenére sem fagyott be teljesen, csak vékony, átlátszó kis jégréteg úszkált ide-oda a felszínén. Csendes és nyugodt volt a víz, a hullámok nem sodródtak ki a parti kövekre, mint máskor. S lám, szívós kitartása eredményre vezetett. A köveken meglátta a vércseppeket. Nem lehetett azt összetéveszteni semmivel sem, még a vaksi szemeivel is felismerte. Két vagy legalább három méter hosszúságban lehetett látni a vérfoltokat. Szerencsére az

éjjel nem esett a hó, és így azok sértetlenül megmaradtak a köveken. Miért is nem vette ezt észre, amikor korán reggel itt járt?

Annyira izgalomba hozták a látottak, hogy azzal sem törődött, ha megint lehordják a rendőrök. Szinte futva ment be a kapitányságra, kapkodva szedte a levegőt, zihálva fújtatott. Az ügyeletes szobában még mindig ugyanaz a két detektív ült, akikkel korábban beszélt. Békésen társalogtak egymással, és nem akartak tudomást sem venni az öreg Gricsákról.

Tisztelettudóan álldogált, és türelemmel várta, mikor szólítják meg végre.

– Mi az, öreg? Már megint itt van? Ez hihetetlen, maga aztán nem fér a bőrébe? – rivallt rá a fiatalabbik detektív.

– De, de most találtam valamit, a köveken ott a vér... értik, ott a vér! Itt valami szörnyű bűntény történhetett. Én mondom maguknak, az én ösztöneim nem csalnak. Egy döglött kutya ugyebár, az kérem szépen, már nem vérzik! Itt valami másról van szó! Aztán meg úgy csinálnak az urak, ahogyan akarnak, én elmondtam, amit láttam, a többi, az a maguk dóga. Jó napot! – S ezzel Gricsák Pál sarkon fordult, határozott léptekkel elindult a kijárat felé, mert most már tényleg megtette a kötelességét, és egyebet meg nem is akart.

Alig csukta be maga mögött az ajtót, amikor a két detektív elkezdett tanakodni. Már most mitévők is legyenek? Nem gyanúsíthatnak meg egy csendőr főhadnagyot, az azért már mégiscsak skandalum lenne. De mivel nem akartak volna a fegyelmi vétség bűnébe sem esni, ezért úgy döntöttek, az lesz a legjobb, ha az esetet írásban jelentik a főkapitányságnak. Bár ők úgy gondolják, hogy teljes képtelenség, amit az öreg éjjeliőr állít, de azért mégis, már csak a rend kedvéért is, legyen egy jelentés az esetről. A jelentést lovas futárral átküldték a főkapitányságra.

Miután eleget tettek szolgálati kötelezettségüknek, a délelőtti szolgálat letelte után hazamentek.

A főkapitányságon átvették a jelentést, és olvasatlanul betették az ügyeletes szobában az asztalfiókba. A délutáni órákban, valamikor

négy óra felé Janjuk József rendőri kézbesítő jött lihegve, feldúltan. Percekig csak hebegett, habogott, zihálva kapkodta a levegőt. Leültették egy székre, hogy fújja már ki magát és mesélje el, mi történt. Mi izgatta fel ennyire? Janjuk még percekig nem tudott megszólalni.

– Igyék már egy pohár vizet, na! – nógatta Vitéz Medgyes Lőrinc államrendőr, aki éppen a szobában tartózkodott.

– Gyilkosság történt, kérem! Szörnyű gyilkosság. Láttam! Én láttam!

– Mit látott maga? Gyilkosságot? Hol? Na, szedje már össze magát, ember, és kezdje el mesélni, hogy mit látott! – rivallt rá végül vitéz Medgyes türelmetlenül.

– Hát, kérem, én jöttem, ugye, az úton, mindig ezen az úton jövök, mert ez a legrövidebb, a kerékpárt meg csak úgy toltam a síkosság miatt, szóval jöttem át a Gubacsi hídon és akkor... de tényleg, nem is tudom, hogy miért, de lenéztem a hídról a vízre.

– Lenézett?

– Le, kérem! Lenéztem, és láttam, hogy valami furcsa húsféle lebeg a víz tetején. Olyan furcsa volt, hogy egyszeriben kíváncsi lettem. Gondoltam magamban, már csak megnézem, hogy mi lehet az. Ezért aztán lementem a hídról, és egy botot kerestem a parton. Azzal a bottal elkezdtem piszkálni azt a lebegő valamit. Egyre kijebb és kijebb piszkáltam. Tudják, először azt hittem, hogy valami állat lehet. De nem, az nem állati maradvány volt, kérem, hanem egy emberi, illetve két emberi testrész. Az egyik, ha jól gondolom, egy mellkasdarab, a másik meg egy borda.

– Miket hord itt maga össze, Janjuk? Borda, meg mellkasdarabok? Jól látta maga ezt? Biztos benne? – kérdezte meghökkenve vitéz Medgyes.

– Sajnos, jól láttam, kérem, már hogyne láttam volna jól. A bottal még fel is fordítottam a darabokat, és kérem, szóval... amit még nem mondtam el, kérem, ezek a testrészek le vannak nyúzva!

– Miket beszél? – förmedt rá Gál Bálint rendőr, a délutáni ügyeletes –, ha meg van nyúzva, akkor nem is biztos, hogy emberi testrész!

Jankovics Éva – Ledererné, mi van a kosárban?

– De, az bizony emberi testrészt, kérem, sajnós, az. Én felismerem. Egyébként meg van rajta egy kis darab a mellkasszövetből, azt rajt hagyták. Már csak ebből is tudom, hogy az. Visszalöktem a darabokat a nád közé, nehogy valami kutya felfalja. Úgy, hogy megnézhetik, ha akarják.

– És a kerékpár, amíg maga lement a hídról, az hol volt? – kérdezte Gál Bálint.

– A kerékpár? Azt nekitámasztottam a hídnak!

– Szóval a kapitányság postáját meg otthagya őrizetlenül a hídon! – csattant fel Gál, de a többiek leintették. Janjuk vállat vont.

Vitéz Medgyes Lőrinc már sok mindent hallott, de ez, amiről most Janjuk beszámolt, még az ő fülének is sok volt. A kézbesítő előadása azonban olyannyira hitelesnek tűnt előtte, hogy azonnal felöltöztek, és valamennyien a helyszínre siettek. A hulladarabok még mindig ott lebegtek a víz felszínén, fennakadva a piszkos, szürke nádszarak között. Ijesztő és rejtélyes volt az egész, de Janjuk igazat mondott. A száraz nádtörzsek fölött fehér pára gomolygott, ám ennek ellenére is jól látták a lenyúzott testrészeket. Amikor vitéz Medgyes Lőrinc a saját két szemével is meggyőződött a „szörnyűségről”, ahogy nevezte, csak akkor hitte el Janjuk kézbesítő szavait. Feldúltan mentek vissza a kapitányságra, ahol Faggyas János detektív várta őket.

– Borzasztó, amit láttunk – kezdte Gál Bálint, miután üdvözölte Faggyast, és elmesélte mit láttak a Gubacsi híd alatt.

– Hát akkor lehet, hogy amit én mondok, az meg egybevág az általatok látottakkal. A Weiss Manfréd gyár munkásai meg ruhadarabokat találtak a Dunában, a tutajok között megakadva. Egy zsakettkabátot, a hozzávaló mellénnyel együtt, a kabát zsebében egy gumikesztyű is volt. Kihalásztak még egy nadrágot is, ami a kabáthoz tartozott volna, de azt az egyik munkás, akire éppen passzolt a méret, hát hogy is mondjam csak, szóval ellopta. A nadrág, az nincs meg. A kabátot is biztos, hogy csak azért adták oda, mert leszakadt belőle egy darab. De a többi ruhát, azt Kubovics László rendőrrel őrizetbe vétettem.

Jankovics Éva – Léderer né, mi van a kosárban?

– Hm! Akkor itt valóban bűntény látszik fennforogni – mondta határozottan vitéz Medgyes.

Janjuk kézbesítő sugárzó arccal nézett rájuk, ismét ivott egy pohár vizet, hogy erőre kapjon, és jó hangosan, hogy mindenki hallja a szobában, kijelentette:

– Ugye, amit Janjuk megmond, az meg van mondva! Az úgy van!

Körbenézett az arcokon, de senki sem figyelt rá. Mindenki a gondolataiba mélyedve kereste a ruhadarabok és a testrészek közötti összefüggéseket. Végül Gál Bálint rendőr szólalt meg.

– Volna itt még valami! A délelőtt folyamán behoztak ide egy jelentést a csepeliek. De az az igazság, hogy még nem olvastuk el. Abban is valami ilyesmit...vagyis azt hiszem, valami gyanús dolgot találtak! Na, mindjárt idehozom. Nézzük csak, itt van, tessék, egy ruhadarab, és mellette egy jelentés is. Lehet, hogy ez annak a zsakettnek a hiányzó darabja. Már miért ne lehetne? A zacskó a fekete zsakett-darabbal az íróasztal tetején volt.

Gál Bálint közrendőr olyan erővel rántotta ki az íróasztal fiókját, hogy feldőlt a tintatartó. Ösztönösen odakapott, de ezúttal egyetlen káromkodás sem hagyta el a száját, ami más esetben tőle egészen természetes lett volna. Most még káromkodni is elfelejtett. Teljesen lekötötte minden gondolatát a bűncselekmény. Kikapta a fiókból a délelőtt folyamán oda besuvasztott jelentést, és hadarva felolvasta. S csak miután végzett a felolvasással, akkor állt neki itatóspapírral felitatni a tintát, amely jókora foltot hagyott az asztalon.

Döbbsen hallgattak. Percekig senki sem jutott szóhoz.

– Léderer főhadnagy? De hát én ismerem a főhadnagy urat! Ez ki van zárva. Ez nem lehetséges! – mondta Janjuk. – Én ismerem a főhadnagy urat, az egy nagyon rendes ember! Mindig beszélget velem, amikor a postát viszem, nem, nem, ebben tévednek az urak, ez ki van zárva. Amit, ugye, Janjuk megmond, az meg van mondva – utalt ismét az előbbiekre, de ezúttal sem volt nagyobb sikere. Most sem figyelték rá.

Jankovics Éva – Lédererné, mi van a kosárban?

– Ez bizony több mint gyanús! – jelentette ki vitéz Medgyes Lőrinc.

– Ellenőriznünk kellene a kutyát! – vélte Faggyas –, először is annak kellene utánanézni, hogy valóban megdöglött-e a kutyája Léderernek. Majd én felhívom a testvérét, a Sándort, ismerem; és megkérdezem, ki puhatolom a dolgot.

– Rendben, ez jó ötlet, de ezek után azt mondom, hívjuk fel a parancsnokát, Gödry századost is. Azután meg nem ártana egy alapos házkutatás sem – mondta gondterhelten vitéz Medgyes Lőrinc.

Lédererné, született Schwartz Mici kora hajnalban elkérte a házmester szolgálójától, Pásztor Juliskától a padláskulcsot.

– Jaj, ilyen korán fel tetszett kelni, csak nem mosott már a nagysága? – kérdezte kíváncsian a cseléd lány, de Mici válasz nélkül hagyta a kérdést. Kikapta a lány kezéből a kulcsot, és két bőrönddel felszaladt a padlásra.

Csendes kis utca volt Budán a Tölgyfa utca. Jó környék, jó negyed – szokta mondani Gusztáv. Lédererek szerettek itt lakni. Igaz, az utóbbi időben anyagi gondjaik voltak és nem tudták a házbért rendszeren, időre kifizetni. De Novák Istvánékkal, a háztulajdonosékkal már régóta baráti viszonyban voltak, összejárt a két család. Ezért Novák István természetesen elnéző volt a lakbér kifizetését illetően. Csak pillanatnyi pénzzavar – mondogatta nekik Mici, nemsokára megkapom az örökségem. Egy nagynénémtől Bécsből nagyobb összeget várok.

Az igazság azonban az volt, hogy már jó ideje várták azt a pénzt, de csak nem akart megérkezni. Nehézséget jelentett továbbá az is, hogy a főhadnagy hosszú ideig Gyöngyösön teljesített szolgálatot, és csak egy hónapja kapta meg a kinevezését Csepelre. Mici ügyesen kézimunkázott, naphosszat varrta a terítőket, párnákat, ingeket, és ezzel valahogy egyensúlyban tartotta a háztartást. Minden házimunkát maga végzett, mosott, vasalt, takarított. Ezekben a napokban nem tellett még cseléd lányra sem; el kellett küldeni. Ez utóbbi nagyon bántotta, mert mint

mondta: ő nem erre született. Neki igazi kékvérű felmenői vannak, nem ezt a sorsot érdemelte. Kékvérűségével, arisztokrata származásával úton-útfélen dicsekedett, noha azt nem kérdezte tőle senki. Ráadásul gazdag szőrmekészletét is a zaciba kellett adni, Léderer egy-két fényesebb öltönyével együtt. Pedig milyen szépek azok a szőrmék. Pedig mennyire szereti őket! Itt a tél, és a kabátok meg a zaciban vannak. Régebben jobb napokat láttak. Gazdagon, fényűzően éltek, vendégeket fogadtak és vendégségbe jártak. A lakásuk is tele van komoly értékekkel. Szébbnél szebb dolgokkal. Igaz, akkor nem csendőr volt az ő Gusztija, hanem a híres Prónay-különítmény egyik fontos beosztású tisztje. És mennyi kitüntetése is van! S Mici félhangosan végigsorolta magában férje kitüntetéseit: a bronz katonai érdemérem, a hdm kardokkal, az első osztályú ezüst vitézségi érem, és a legfontosabb, a Károly-csapatkereszt. Milyen gyönyörű is ez a Károly-csapatkereszt kitüntetés! Az ő férjét nem érheti semmiféle inzultus, a kereszt megvédi mindentől – gondolta. Elvégre a tiszt bojt becsülete mindennél fontosabb. Lefeküdt egy kicsit az ebédlőben lévő díványra, igen fáradtnak érezte magát. Valami nagyon szomorúságra volt hangolva a lelke. Vannak emberek, akik egy idő után olyanná válnak, mint a hűvös, hideg novemberi esték. Ezt a hidegséget érezte most magán, és tudta, nem melegítheti fel semmi. Akármit mondanának is neki, kedvetlenül hallgatná, mert tudja, látja már a történet szomorú, drámai végét. Mici belefúrta a fejét az egyik bársonyos díspárnába, nem akarta látni a világot. Nem akarta látni ezt a szobát. Pedig mennyire szerette. Szerette benne az apró tárgyakat. A porcelán nippeket, szelencéket, a kristálypoharakat. A falakon az értékes festményeket, a barokk keretbe foglalt metszett tükröket, amelyek megsokszorozták a csillárok ragyogását. A csillogó fény jótékony hatással volt rá, mindig valami pazar gazdagsággal töltötte el a lelkét. A kerevetek mellett egy gömbölyű kis asztal meg két, rózsafából kifaragott szék, úgynevezett dohányaszték díszelgett. Mici nem akarta már látni ezt a gazdagságot. Nem akarta megérinteni a finom kelmékkel borított karfás fotelokat. Mici félt. Csak jönne már meg végre Guszti, az ő

Jankovics Éva – Lédererné, mi van a kosárban?

Gusztija! Akkor biztonságban érezné magát. De nem jön. Lassan telnek az órák, múlik a délelőtt. Mici csak fekszik és vár. Végre hallja a kulcsokat a zárban.

Igen, ez ő. Hála Istennek – gondolja –, Guszti az!

A HÁZKUTATÁS

Gödry János százados fáradtan érkezett a csepeli csendőrőrsre, de anyyira mégsem volt fáradt, hogy ne vette volna észre: az emberek valamiről izgatottan puszognak. Azonban nem ért rá puhatólózni, mert Rosta Géza, a Weiss Manfréd gyár főmérnöke már a folyosón várta, és valami halaszthatatlan dologról akart vele beszélni. A főmérnök megmutatta Gricsák Pál éjjeliőr jelentését, továbbá elmesélte, hogy Léderer Gusztáv a reggeli órákban járt nála, és igen sérelmezte, hogy őt igazoltatta az éjjeliőr, és kikérte magának. Azonban valami gyanús mégiscsak van a dologban – mondta főmérnök –, mert a munkásai meg mindenféle ruhadarabokat találtak, amelyek a víz tetején úszkáltak, az emberek meg kihalászták őket. Érthetetlen az egész. Miért kell Léderer főhadnagynak késő este, éjszakai órán egy bőröndben vinni a kutyája temét? Ez több mint gyanús.

Gödry százados nem tudott mást mondani a hallottakra, mint hogy erről meg kell hallgatnia a főhadnagyot is. De biztosította Rostát, hogy mindenképpen utánajár a dolognak. Magához kérte Léderer főhadnagyot, aki elmondta ugyanazt a történetet a kutyáról, amit már kora reggel Rosta főmérnöknek is elmondott.

– Nekem most el kell mennem a rádióállomásra – jelentette ki a százados –, de arra kérem, főhadnagy, hogy gondolkodjék a történetek felől; mire visszaérek, a tiszta igazságot akarom hallani.

Léderer Gusztáv makacsul kitartott állítása mellett, makacsul han-